

[Undervisningsministeren]

hvortil jeg kan henholde mig: »I 1977-78 ventes i alt udstedt statsgaranti for studielån i banker og sparekasser på cirka 920 mill. kr. Det må forventes, at en rentebegunstigelse som den foreslåede vil gøre disse lån væsentlig mere attraktive, og at de derfor vil blive søgt i større omfang end nu. Hvis alle berettigede tager størst muligt lån efter de nugældende regler, vil den ekstra årlige lånoptagelse i 1977-78 komme på cirka 1.670 mill. kr., hvorved den samlede garanterede lånesum vil blive cirka 2.590 mill. kr. Der er imidlertid erfaring for, at selv meget rentebegünstigede lån ikke optages af alle, og at låntagerne ikke alle tager maksimumsbeløbet. Sættes den ekstra lånoptagelse skønsmæssigt til halvdelen af det mulige, vil lånoptagelsen i alt blive på *cirka 1.755 mill. kr.*

Den typiske rente for de statsgaranterede lån er for tiden 13½ pct. i studietiden, 14 pct. efter studiets afslutning. Da renten typisk tilskrives med en fjerdedel hvert kvartal, er den effektive pro-anno-rente i studietiden 14,2 pct. og statens andel af denne rente 8,2 pct., idet det forudsættes, at staten af administrative grunde betaler sin andel af renterne en gang årligt. Med uforandret lånoptagelse ville statens renteudgift herefter blive cirka 75 mill. kr. i 1977-78. Med den ovenfor skønnede lånoptagelse på 1.755 mill. kr. *ville statens renteudgift i 1977-78 blive cirka 144 mill. kr.*

Indføres forslaget om statens betaling af renter over 6 pct. i 1978-79, og hvis der i øvrigt regnes med uændrede forudsætninger i forhold til 1977-78, vil den samlede rentebegünstigede studiegæld i banker og sparekasser i 1978-79 udgøre de nævnte cirka 1.755 mill. kr. og statens renteudgift de nævnte ca. 144 mill. kr. I de følgende år vil disse tal forøges meget væsentligt.

I de nærmeste år kan renteudgiften for statskassen med den skønnede udnyttelse af lånemulighederne anslås til: 1979-80: cirka 300 mill. kr., 1980-81: cirka 460 mill. kr., 1981-82: cirka 625 mill. kr. og efter 10 års forløb, i 1987-88: godt 1.900 mill. kr. Disse tal vil i løbet af den nævnte periode stige noget, efterhånden som uddannelserne afsluttes og renten dermed forhøjes. Omvendt vil samtidig den samlede rentebegünstigede gæld og dermed statens rentetilskud falde, fordi gælden påbegyndes afviklet. Disse virkninger

vil begynde at gøre sig gældende i 1979-80, men først blive mærkbar efter 4-5 års forløb.

Stigningen i skatteprovenuet som følge af, at låntagerne ikke på selvangivelsen kan fratrække den del af bankernes og sparekassernes rentekrav, der dækkes af staten, vil, med de gældende regler, hvorefter rentefradrag ikke kan foretages, når pengeinstituttet tilskriver renten, men først når denne kan kræves betalt, først indtræffe, når låntagerne har afsluttet deres uddannelse. Den omtalte stigning vil derfor ikke blive mærkbar de første 4-5 år. Ses der bort fra denne væsentlige forsinkelse, og regnes der med en gennemsnitlig marginalstatsskatteprocent på 33, vil statens nettoudgift til rentebetaling dermed reduceres til: 1978-79: cirka 95 mill. kr., 1979-80: cirka 200 mill. kr., 1980-81: cirka 305 mill. kr. og efter 10 års forløb, i 1987-88: cirka 1.275 mill. kr. Kommunerne vil herudover med uændrede udskrivningsprocenter opnå en stigning i deres skatteprovenu.

Hvad angår statens mindredgift til indfrielse af lån, vil denne virkning af forslaget først gøre sig gældende, efterhånden som de uddannelsessøgende, der derved har opnået en væsentlig nedsættelse af deres studiegæld, afslutter deres uddannelse. Dette vil ikke være tilfældet de første 4-5 år. Hvor stor virkningen derefter bliver, er vanskeligt at bedømme, idet låntagerne fortsat vil have en betydelig gæld bestående af hovedstolen og de akkumulerede renter på 6 pct. p. a. Virkningen indtræffer kun i de låneforhold, hvor det netop er rentetilskuddet, der er årsag til, at gælden afvikles over for pengeinstituttet og statens indfrielse af lånene altså ikke bliver nødvendig. Hertil kommer den forøgede risiko ved den forventede væsentlig større lånoptagelse. Endelig indkasseres en væsentlig del af de lånebeløb, statskassen må indfri på grund af misligholdelse. Det er et spørgsmål, om det samlede resultat på dette område bliver en besparelse.

Der gøres opmærksom på muligheden af, at pengeinstitutternes rentesatser forhøjes, når låntagerne skal betale samme rente af deres lån uden hensyn til de enkelte pengeinstitutters rentekrav. Institutionernes indbyrdes konkurrence på rentevilkårene og låntagerernes opfordring til at gå til det billigste institut ophæves derved. Endvidere må der regnes med en stigning i Statens Uddannelsessøttes driftsudgifter. Størrelsen af denne